

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana
t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV
(prvopodpisana Jelka Godec)

Ljubljana, 18. januar 2024

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE
mag. Urška Klakočar Zupančič, predsednica

Na podlagi 184. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13, 38/17, 46/20, 105/21 - odl. US, 111/21 in 58/23) in 26. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20) podpisane poslanke in poslanci vlagamo

PREDLOG ZA RAZPIS POSVETOVALNEGA REFERENDUMA O IZGRADNJI
DRUGEGA BLOKA JEDRSKE ELEKTRARNE KRŠKO IN MANJŠIH MODULARNIH
JEDRSKIH REAKTORJEV

in ga pošiljamo v obravnavo in sprejem Državnemu zboru RS.

Pri obravnavi predloga v Državnem zboru RS in delu njegovih delovnih teles bo v imenu predlagatelja sodeloval Tomaž Lisec.

Državnemu zboru Republike Slovenije predlagamo, da:

1. Na podlagi 26. in 30. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20) sprejme Odlok o razpisu posvetovalnega referenduma o izgradnji drugega bloka Jedske elektrarne Krško in manjših modularnih jedrskih reaktorjev

2. Na podlagi 27. člena Zakona o referendumu in ljudski iniciativi razpiše posvetovalni referendum na celotnem območju države tako, da naj se referendumsko vprašanje glasi:

»Ali ste za to, da Republika Slovenija zagotavlja stabilno in cenovno dostopno oskrbo z električno energijo preko uporabe nuklearne energije z izgradnjo drugega bloka Jedrske elektrarne Krško in manjših modularnih jedrskih reaktorjev?«.

Glasovalec glasuje tako, da na glasovnici obkroži besedo »ZA« ali besedo »PROTI«.

Obrazložitev:

I.

V skladu s 26. in 30. členom Zakona o referendumu in ljudski iniciativi (v nadaljevanju: ZRLI) lahko Državni zbor RS razpiše posvetovalni referendum o vprašanjih iz svoje pristojnosti, ki so širšega pomena za državljane. Glede na to, da se posvetovalni referendum lahko nanaša le na vprašanja iz pristojnosti Državnega zbora RS, se predlagano vprašanje nanaša na zakonodajo, ki naj jo Državni zbor RS sprejme, in sicer v delu, ki se nanaša na podporo širitvi uporabe nuklearne energije za zagotavljanje stabilne in cenovno dostopne oskrbe z električno energijo z izgradnjo novega drugega bloka Jedrske elektrarne Krško in manjših modularnih jedrskih reaktorjev.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor ter Odbor za gospodarstvo sta na skupni seji dne 11. 10. 2023 sprejela sklep, s katerim »podpirata pospešitev aktivnosti na projektu JEK2 in predlagata Vladi, da nadaljuje z vsemi potrebnimi aktivnostmi za pripravo projekta JEK2 na učinkovit in transparenten način«.

V pripravi je Resolucija o dolgoročni miroljubni rabi jedrske energije v Slovenije, ki je bila objavljena na spletni strani e-Demokracija dne 10. 11. 2023 (predlog pod EVA 2023-1411-0003).

V predlogu omenjene resolucije je navedena podpora širitvi uporabe jedrske energije z izgradnjo nove jedrske elektrarne kot projektu državnega pomena. Obenem je navedeno, da bo Državni zbor RS podpiral vse aktivnosti za dolgoročno varno obratovanje Nuklearne elektrarne Krško, d. o. o., vključno s sprejemom primernih ukrepov za zagotovitev finančnih sredstev za jedrsko varnost, podporo za zagotavljanje zadostnega števila kadrov, podporo raziskovalnemu, razvojnemu in izobraževalnemu delu jedrskih tehnologij ter varnemu shranjevanju jedrskih odpadkov. Nadalje je izpostavljen poziv Državnega zbora RS vsem deležnikom, da postopke pripravljanih aktivnosti za jedrske novogradnje obravnavajo prioritarno. Obenem je izražena podpora Državnega zbora RS k pripravi posebnega zakona za jedrske novogradnje.

II.

Posvetovalni referendum predlagamo iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

V Programu za delo koalicije 2022–2026 je na strani 58 navedeno: »Odgovorno odločitev o gradnji nove jedrske elektrarne: Poskrbeli bomo za transparentnost in neodvisnost pri vodenju investicijskih odločitev. Spoštovali bomo odločitev ljudi na referendumu. Sprejemljive bodo le tiste jedrske tehnologije, ki jih obvladuje zahodni svet. Analizirali bomo tudi možnost vpeljave novih jedrskih tehnologij (npr. majhnih modularnih reaktorjev). Uredili bomo odlagališča NSRAO in gospodarno ravnanje s

Skladom NEK vključno s prenovo zakona. Vlada bo specificirala dokumentacijo, ki jo je potrebno pripraviti za informirano odločanje na referendumu.»

V Sloveniji je dobra petina vse električne energije pridobljena iz jedrske energije. Jedrska energija se pridobiva v Jedrski elektrarni Krško (JEK), ki predstavlja približno 40 % v Sloveniji proizvedene električne energije, polovica te energije pripada polovični solastnici elektrarne Republiki Hrvaški.

Slovenija se bo čez dobrih deset let spoprijela z izzivom zmanjšane energetske samooskrbe, saj smo zadnjih 40 let večino elektrike pridobili iz jedrske elektrarne, termoelektrarne in hidroelektrarn, a v prihodnjih letih sledijo številne prelomnice: leta 2033 naj bi zaprli Termoelektrarno Šoštanj; leta 2043 bo prvi blok JEK star 60 let in se bo morda moral ugasniti, če ne bo dovoljenja za ponovno podaljšanje obratovanja; do leta 2050 naj bi tudi povsem razogljčili energetiko.

Zavedati se je potrebno, da bo brez jedrske energije prehod v brezogljlično družbo težji in dražji. Zato potrebujemo stabilen, stalen in zeleni vir energije, kar jedrska energija zagotovo je, če želimo ohraniti gospodarsko rast in konkurenčnost našega gospodarstva. Tako JEK2 ni samo nujno potreben, ampak predstavlja tudi stabilen in varen način pridobivanja električne energije.

Dandanes se veliko držav spopada s krizo pri proizvodnji in oskrbi z električno energijo, zato številne države povečujejo svoj proračun za jedrsko energijo. Tako je npr. Združeno kraljestvo že leta 2022 napovedalo povečanje energetske neodvisnosti in hkrati gradnjo osmih novih jedrskih reaktorjev. Prav tako bo jedrske kapacitete povečala Poljska, medtem ko je Francija potrdila ambiciozni vladni načrt vlaganj v jedrsko energijo, njegova ključna točka pa je izgradnja šestih novih reaktorjev. Junija lani je nov energetski cilj sprejela tudi Švedska, ki je vanj vključila jedrsko energijo. Nove jedrske elektrarne v Evropi se gradijo še na Finskem, Slovaškem in Madžarskem. Države se tako usmerjajo k jedrski tehnologiji, saj je dokazano, da omogoča energetsko neodvisnost, zmanjšuje toplogredne izpuste, gradnja jedrskih objektov pa stimulira gospodarstvo. Zato ima jedrska energija eno ključnih vlog v energetiki. Med zelene vire jo je v svoji taksonomiji uvrstila tudi Evropska komisija.

Pomembno je, da se zavedamo, da JEK2 ni projekt enega podjetja, ampak projekt celotne Slovenije, ki nujno potrebuje močan in stabilen vir energije. Zato je potrebno čimprej razpisati referendum, ki je predviden tudi v koalicijski pogodbi, in pridobiti mnenje ljudi glede tega vprašanja.

III.

Referendum predstavlja najvišjo obliko izražanja demokracije. V Republiki Sloveniji ima oblast ljudstvo (3. člen Ustave RS), ki jo med drugim izvršuje tudi preko referenduma, ki predstavlja eno izmed oblik neposrednega sodelovanja pri upravljanju javnih zadev po 44. členu Ustave RS. Ljudstvo lahko to svojo oblast oziroma sodelovanje pri upravljanju javnih zadev izvršuje neposredno, denimo preko referenduma, ali po izvoljenih predstavnikih.

Vprašanje, ki je vezano na projekt državnega pomena mora, biti po našem mnenju predmet posvetovalnega referenduma, saj je to z vidika demokratične ureditve Republike Slovenije edini način, da se zadosti 44. členu Ustave RS o vprašanju tako širokega pomena, da ljudstvo na referendumu neposredno izrazi svojo voljo.

Namen posvetovalnega referenduma je torej, da se glede zagotavljanja stabilne in cenovno dostopne oskrbe z električno energijo preko uporabe nuklearne energije z izgradnjo drugega bloka Jedske elektrarne Krško in manjših modularnih jedrskih reaktorjev na referendumu izrečejo volivke in volivci, saj gre nedvomno za vprašanje širšega pomena.

Posvetovalni referendum se torej predlaga z namenom, da se preveri volja volivk in volivcev, da se omogoči čim širši konsenz na področju oskrbe z električno energijo in prehoda v brezogljlično družbo. Pri tem se je potrebno zavedati, da bo brez jedrske energije prehod v brezogljlično družbo težji in dražji, morebitno zavlačevanje s projektom JEK2 pa škodljivo v luči električne samooskrbe v Sloveniji in nadgrajevanja gospodarskega koncepta slovenskega gospodarstva.

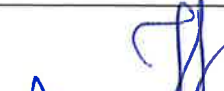

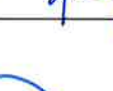

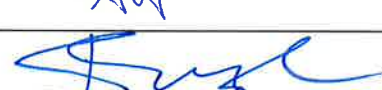

SKUPINA POSLANK IN POSLANCEV

Priloga:

- Podpisi poslank in poslancev

- Jelka Godec
- Anja Bah Žibert
- Franc Breznik
- Zvonko Černač
- mag. Karmen Furman
- Rado Gladek
- mag. Branko Grims
- Alenka Helbl
- Andrej Hoivik
- Eva Irgl
- Janez (Ivan) Janša
- Jožef Jelen
- Alenka Jeraj
- mag. Dejan Kaloh
- Franci Kepa
- Andrej Kosi
- Danijel Krivec
- Jožef Lenart
- Suzana Lep Šimenko
- Tomaž Lisec
- dr. Anže Logar
- Žan Mahnič
- Zoran Mojškerc
- Bojan Podkrajšek
- Franc Rosec
- Anton Šturbej
- Jože Tanko

PODPISI POSLANK IN POSLANCEV SDS

IME IN PRIIMEK	PODPIS
JELKA GODEC	
ANJA BAH ŽIBERT	
FRANC BREZNIK	
ZVONKO ČERNAČ	
mag. KARMEN FURMAN	
RADO GLADEK	
mag. BRANKO GRIMS	
ALENKA HELBL	
ANDREJ HOVIK	
EVA IRGL	
JANEZ JANŠA	
JOŽEF JELEN	
ALENKA JERAJ	
mag. DEJAN KALOH	
FRANCI KEPA	
ANDREJ KOSI	
DANIJEL KRIVEC	
JOŽEF LENART	
SUZANA LEP ŠIMENKO	

TOMAŽ LISEC	
dr. ANŽE LOGAR	
ŽAN MAHNIČ	
ZORAN MOJŠKERC	
BOJAN PODKRAJŠEK	
FRANC ROSEC	
ANTON ŠTURBEJ	
JOŽE TANKO	